

רשות ניירות ערך

פרוטוקול משיבת רשות מספר 7-2017 שהתקיימה ביום א' 30.7.2017 בשעה 16:30 במשרדי הרשות בירושלים

החל מחודש ינואר 2012, הפרוטוקולים נערכים בדרך של תמצות עיקרי הדיון. הפרוטוקולים המפורסמים לציבור אינם כוללים נושאים שנקבע כי אינם מתאימים לפרסום, כגון דיונים בעניינים העלולים לפגוע בפרטיות של אדם או חברה, עניינים מנהלתיים, סקירות ועדכונים בנושאים שונים, וכדומה.

חברי המליאה: תמים סעד, שמואל האוזר, ברוך לוברט, מיקי קהן, אילנית גביוס, פנינה גיא, ניצן שילון.

עובדי רשות: אופיר איל, שרה קנדלר, אסף ארז, אביטל קרופניק, לירון כהן-דניאלי, מרב אורן, נטלי קוקוי, אורית שרייבר, דורית גילת, לימור אופז, גיתית גור גרשגורן, אילן ציוני, אבי לאור, דודי מיכאלי, עידו טוויג, מוטי ימין, יאיר אדלר, איציק שורקי, אמיר הלמר, גל אברמוב.

על סדר היום

1. תיקון צו איסור הלבנת הון זירות סוחר - לאחר הערות ציבור.
2. הצעה לתקנות הסדרת פעילות חברות דירוג האשראי (הפחתה של סכומי עיצום כספי), התשע"ז-2017 - לאחר הערות ציבור.
3. תכנית האנליזה של הבורסה - תיקון הכללים.

הדיון

1. תיקון צו איסור הלבנת הון זירות סוחר - לאחר הערות ציבור

רקע

בפברואר האחרון, הוצגה בפני מליאת הרשות הצעה לתיקון צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של זירת סוחר לחשבוננו העצמי למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ו-2015 (להלן: "צו זירות סוחר"). ההצעה פורסמה להערות הציבור והיא מובאת כעת לאישור המליאה לאחר הערות ציבור.

ההצעה לתיקון צו זירות הסוחר נועדה להתאים את דרישות הצו להמלצות ארגון ה-FATF (Financial Action Task Force) (להלן: "ארגון ה-FATF") וכן ליישם לקחים שעלו מאופן יישום הצו.

התיקון המוצע לצו זירות הסוחר נעשה בדומה לתיקונים שאושרו לאחרונה בוועדת חוקה, חוק ומשפט בכנסת לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מנהל תיקים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א - 2010 (להלן: "צו מנהלי תיקים") ולצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של חברי בורסה למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"א - 2010 (להלן: "צו חברי בורסה").

הערות הציבור שהתקבלו עסקו הן בנושאים שהוצעו לתיקון בצו זירות הסוחר והן בהצעות נוספות לתיקון ובבקשות להקלות שונות. סגל הרשות נפגש עם הגורמים הרלוונטיים שהגישו את הערותיהם. טבלת הערות הציבור אשר הוצגה בפני חברי המליאה, מרכזת את כלל ההערות שהגיעו לרשות וכן את התייחסות סגל הרשות להערות אלה.

נסקרו בקצרה השינויים העיקריים שנעשו בהצעה לתיקון צו זירות הסוחר, בעקבות הערות הציבור ובעקבות התיקונים שאושרו לאחרונה בכנסת לצו מנהלי התיקים ולצו חברי הבורסה:

1. הגדרת איש ציבור צומצמה, כך שחלה רק ביחס לבעל תפקיד ציבורי שכיהן בתפקיד בחמש השנים האחרונות, ולא באופן בלתי מוגבל על מי שכיהן בהווה או בעבר כפי שהוצע מלכתחילה. גם לגבי החובה לבירור מקור משאביו הפיננסיים של איש הציבור - החובה צומצמה רק לגבי איש ציבור שסווג על ידי החברה בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור.

2. הקלות בחשבון העברות - מוצע לתת הקלות בהתאם להערות הציבור שהתקבלו בעניין. חשבון העברות הוא חשבון שבאמצעותו הלקוח מעביר לזירה כספים באמצעות כרטיס אשראי או באמצעות העברה מחשבון בנק מחוץ לישראל או מתאגיד בנקאי

בישראל. בחשבון העברות ניתנות כבר היום מספר הקלות בתחום של אימות וזיהוי וכעת מוצע לתת הקלות נוספות:

- א. הארכת משך הזמן האפשרי לקבלת הצהרת נהנה בחתימת מקור מ-14 יום ל-30 יום שכן קיבלנו הערות שפרק הזמן של 14 יום הוא בעייתי עבור הזירות.
 - ב. הסמכת יו"ר הרשות לאשר אמצעים נוספים לקבלת הצהרת נהנה בנוסף לאמצעי טכנולוגיה חזותית.
 - ג. ביטול הסיווג האוטומטי לסיכון גבוה - בפועל נראה שרוב החשבונות אינם בסיכון גבוה, שכן יש בהם לרוב הפקדות בהיקפים קטנים. לכן נראה שאפשר לבטל את הסיווג האוטומטי של החשבונות האמורים לסיכון גבוה ולשקול את סיווג רמת הסיכון באופן פרטני בכל מקרה לגופו.
3. הקלה נוספת לחשבונות בהיקף פעילות נמוך - בחשבונות שבהם הופקדו עד 10,000 ₪, מוצע לבצע את כל דרישות הזיהוי, הכרת הלקוח ורישום הפרטים כנדרש בצו זירות הסוחר, למעט הדרישה לקבלת הצהרת נהנה בחתימת מקור. בנוגע להצהרת נהנה, מוצע לאפשר את קבלתה שלא בחתימת מקור ורק אם היקף ההפקדות בחשבון יעבור את הסף של 10,000 ₪, תידרש הזירה לקבל הצהרת נהנה בחתימת מקור בתוך 30 יום, בדומה לחשבון העברות.

עם אישור מליאת הרשות להצעה לתיקון צו זירות הסוחר, נוסח ההצעה יועבר להיוועצות עם משרדי הממשלה הרלוונטיים ואז להמשך קידום הליכי החקיקה בנושא.

דיון

חבר מליאה שאל מי נכנס להגדרה של "איש ציבור מקומי בסיכון גבוה" והאם יש קריטריונים לקביעה כאמור. בתשובה הוסבר כי נושא זה עמד בלב הדיון האחרון בוועדת חוקה בכנסת בנושא צו חברי הבורסה. איש ציבור הוא מי שממלא תפקיד בכיר ברשויות שונות, בארגונים בינלאומיים, קצין או שוטר בכיר, חבר ממשלה, שופט וכדומה, כפי שנקבע בהגדרה המוצעת של "בעל תפקיד" בצו זירות הסוחר. לגבי הסיווג בסיכון גבוה, אם במהלך הליך הכרת הלקוח שהזירה מבצעת בעת פתיחת החשבון, עולה מתסמינים שונים שמדובר בלקוח עם סיכון גבוה יותר, מפאת היקף כספים גבוה הצפוי להיכנס לחשבון, פעילות עתירת מזומנים, אופי התפקיד של הלקוח (אם הוא למשל עובד בתעשיות או תחומים שהם יותר מועדים לשחיתות, כמו לדוגמה תעשיות נשק או תחומים אחרים שהוכרו על ידי גופים בינלאומיים שונים כתחומים העלולים להיות מועדים לשחיתות), אז מצופה מאותה זירה לסווג את החשבון הזה בסיכון גבוה. עוד הוסבר כי יש רשימת קריטריונים מוצעת לזיהוי איש ציבור, אך בכל מקרה מצופה מזירת הסוחר להפעיל שיקול דעת שכן לא מדובר ברשימת קריטריונים סגורה.

חבר מליאה שאל האם עמותות נכללות בהגדרה של איש ציבור. בתשובה הוסבר כי גם בעלי תפקיד בכיר בארגונים בינלאומיים לדוגמא, ייחשבו כאנשי ציבור. לגבי עמותות, לא מדובר בסיווג אוטומטי אלא יש לבדוק כל מקרה לגופו ולבחון את אופי הפעילות של העמותה.

חבר מליאה שאל האם הרשות מכירה את הדרישות הקיימות בעניין זה במדינות אחרות. בתשובה הוסבר כי מדובר בדרישות אחידות לכל המדינות וההצעה המובאת בפני המליאה כעת מאמצת את הסטנדרטים הבינלאומיים שנקבעו בנושא על ידי ארגון ה-FATF, ומיישרת קו עם הדרישות הבינלאומיות.

חבר מליאה הציע לעשות חשיבה נוספת לגבי ההגדרה של איש ציבור, שכן מדובר בהגדרה רחבת היקף, ובמסגרת תיקון שבוצע לאחרונה על ידי רשות שוק ההון ביחס לגופים המוסדיים נושא זה לא הוכנס לתיקון בסופו של דבר. בתשובה הוסבר כי ההגדרה מהווה אימוץ של הכללים שנקבעו על ידי ה-FATF וכן כי בצו חברי הבורסה הגדרה בנוסח זהה אושרה בכנסת ממש לאחרונה, וגם בבנקים מדובר בדרישה שכבר הוכנסה בהתאם לסטנדרטים הבינלאומיים.

החלטה: הוחלט לאשר את נוסח ההצעה לשם קידום המשך הליכי חקיקה.

2. הצעה לתקנות הסדרת פעילות חברות דירוג האשראי (הפחתה של

סכומי עיצום כספי), התשע"ז-2017 - לאחר הערות ציבור

רקע

לפי הוראות סעיף 24 והתוספת השנייה לחוק להסדרת פעילות חברות דירוג האשראי, התשע"ד-2014 ("החוק"), מוסמכת הרשות להטיל עיצומים כספיים בסכומים שנקבעו בתוספת הראשונה לחוק.

סעיף 29 לחוק קובע כי הרשות אינה רשאית להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים המפורטים בתוספת השנייה לחוק, אלא על סמך תקנות שיקבע שר האוצר, ובהן יפורטו מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להפחית את סכום העיצום הכספי, בשיעורים מרביים שיקבעו אף הם בתקנות.

באוגוסט 2015 הובאה בפני מליאת הרשות הצעה להתקנת תקנות מכוח סעיף 29 לחוק בעניין הפחתת עיצום כספי. נוסח ההצעה פורסם להערות הציבור ומובא כעת לאישור בפני המליאה.

לא נתקבלו הערות מהציבור. עם זאת, התקבלה הערה ממשרד המשפטים על כך שהנוסח אינו תואם באופן מלא את נוסח תקנות ניירות ערך (הפחתה של סכומי עיצום כספי), התשע"א

- 2011. סגל הרשות קיבל את ההערה. לפיכך, מוצע לקבוע שש עילות להפחתה ושיעורי הפחתה הזהים לקבוע בתקנות ניירות ערך.

ההבדל בין הנוסח הקודם לנוסח המוצע הוא שיעורי ההפחתה המנויים בשתי העילות הראשונות שקבועות בתקנות. שיעור ההפחתה הקבוע בתקנות לפי חוק ניירות ערך הוא 25% ואילו הנוסח שהוצע כלל שיעור הפחתה של 50%.

דין

לשאלת חבר מליאה למה מלכתחילה שינינו מהנוסח של תקנות ההפחתה לפי חוק ניירות ערך הושב כי הגדלת שיעורי ההפחתה היה מרחיב את יכולת הפעלת שיקול הדעת של הרשות והיה בכך כדי לאפשר התאמה של העיצום הכספי בצורה מיטבית לנסיבות כל הפרה. מצד שני, התאמת הנוסח לנוסח הקיים לפי תקנות חוק ניירות ערך, ייצר אחידות, ויהיה קל להפעיל את אותו מנגנון לגבי כל החוקים המסמיכים באותו אופן, בלי שתהיה אבחנה בין הגורמים המפוקחים.

חבר מליאה שאל האם השיעור שנקבע בעילת ההפחתה המנויה בסעיף 2(1) - קרי, שבשלוש השנים הקודמות למועד ביצוע ההפרה לא מצאה הרשות כי המפר הפר את החובות החלות עליו מכוח החוק - הינו עד 25%, או כפי שרשום "25%" ללא הפעלת שיקול דעת מצד הרשות. הושב כי תקנה 2(1) היא התקנה היחידה שבה השיעור הוא לא טווח "עד 25%", אלא שיעור ההפחתה הוא מוחלט ללא שיקול דעת. חבר המליאה ציין כי לפי הרישא של התקנה נקבע שהרשות רשאית להפעיל את סמכות ההפחתה או שלא להפעיל. לכך הושב כי הרשות מיישמת את תקנות ההפחתה לאורך שנים, ויש לה פרקטיקה נהגת בעשרות עיצומים שהוטלו. היישום של תקנה זו בפרקטיקה הנהגת, בהתאם לפרשנות הרשות, היא שאם הרשות מצאה כי המפר ביצע הפרה בשלוש השנים הקודמות לביצוע ההפרה, לא ניתנת ההקלה לפי תקנה זו. עשויות לעלות שאלות פרשנויות ביחס למשמעות המונחים "מצאה הרשות או "לא מצאה", אבל הרשות פירשה את התקנה זה מכבר והיא מיישמת אותה באופן אחיד ושוויוני. לשאלת חבר האם כאשר הרשות לא מצאה הפרה אז אוטומטית מופחת 25% מסכום העיצום, הושב בחיוב.

החלטה: התקנות אושרו פה אחד.

3. תכנית האנליזה של הבורסה - תיקון הכללים

רקע

מובאת לאישור המליאה הצעה לתיקון כללי הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (קבלת טובת הנאה בעבור עבודת ניתוח), התשע"ד – 2014, אשר קובעות מנגנון המאפשר לאנליסט בעל רישיון לקבל תמורה מהחברה המסוקרת באופן עקיף, באמצעות הבורסה, תוך צמצום ניגודי העניינים, זאת כחריג לכלל שמתיר לאנליסט לקבל תמורה רק מהלקוח המיועץ. הכללים אושרו ב- 2014, והבורסה על בסיס הכללים האלה הקימה תכנית לסיקור חברות ציבוריות בתחום מדעי החיים. התכנית החלה, למעשה, לפני קצת פחות משנה ומשתתפות בה היום 2 חברות מסוקרות שנבחרו במכרז על ידי הבורסה ו- 22 חברות מסוקרות. על הפרק עוד מספר חברות מדעי החיים שבחנות אפשרות להצטרף לתוכנית. בעשרת החודשים שהתכנית קיימת פורסמו למעלה מ- 60 אנליזות ביחס לכ-15 חברות מסוקרות, ואנחנו יכולים לראות מגמה די ברורה של עליה במחזורי המסחר של הניירות הללו. ניתן גם לראות שלא תמיד קיימת קורלציה בין העלייה במחזור המסחר לבין השינוי במחיר המניה, כלומר לפעמים רואים ירידה במחיר המניה, ועדיין מחזורי המסחר ממשיכים לעלות.

הניסיון שנצבר בשנה האחרונה מלמד שנדרשים שני תיקונים בכללים:

התיקון הראשון הוא התאמה של הכללים לתיקון החקיקה בעניין מדרג רגולציה לתאגידים קטנים, המאפשר לתאגיד קטן להגיש דוחות כספיים חצי שנתיים חלף דוחות רבעוניים. חלק מהחברות המסוקרות בתוכנית מוגדרות כ"תאגיד קטן פטור" שהודיעו שיפרסמו דוחות כספיים פעם בחצי שנה. לפיכך, ובשל כך שהנוסח הנוכחי של הכללים מחייב פרסום עדכון לעבודת ניתוח מדי רבעון, מוצע לתקן את הכללים, ולקבוע כי עבודות ניתוח יפורסמו לאחר פרסום הדוחות הכספיים העיתיים, חלף הדרישה לפרסום עבודות הניתוח לאחר פרסום הדוחות הכספיים הרבעוניים.

התיקון השני נדרש ביחס לחברה, אשר מנייתה נסחרת בבורסה זרה מוכרת, במשך תקופה העולה על שנה, ואשר מבקשת לבצע רישום כפול בבורסה בישראל ולהשתתף בתוכנית כחברה מסוקרת. על פי נוסח הכללים היום, אנליזה תכלול מחיר יעד רק ביחס לחברה שנסחרת לפחות שנה בבורסה בישראל. הרציונל העומד מאחורי הוראה זו היה מניעת קביעת מחיר יעד מקום בו לא קיים מחיר שוק מצוטט של מניית החברה המסוקרת לאורך זמן. בשים לב לכך שבתרחיש הרישום הדואלי המוצג לעיל, יש למניית החברה המסוקרת מחיר שוק מצוטט בבורסה הזרה במשך תקופה העולה על שנה, הרי שאין סיבה למנוע הכללת מחיר יעד במסגרת עבודת ניתוח שתפורסם על החברה המסוקרת. לפיכך, מוצע לתקן את הכללים

ולקבוע כי דרישות ההיסחרות בבורסה לעניין מתן מחיר יעד, רלוונטית גם ביחס לבורסה זרה מוכרת.

בשים לב לעובדה כי שני התיקונים הם טכניים במהותם והוצגו לבורסה ומקובלים עליה וכי שניהם מקלים על החברות המשתתפות בתוכנית ואינם צפויים לפגוע בציבור המשקיעים, מוצע כי המליאה תאשר את הכללים ואין צורך בפרסום התיקונים להערות הציבור.

דיון והחלטה: לא היו הערות לחברי המליאה. הוחלט פה אחד לאשר את תיקון הכללים.